

*Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Lubominie*

Aktualizacja programu - wrzesień 2024 rok

AKTUALIZACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY NA ROK SZKOLNY 2024/2025
PRZYGOTOWANA NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY.

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród uczniów .

W ostatnim tygodniu czerwca roku szkolnego 2023/2024 uczniowie wzięli udział w badaniach ankietowych, których celem było określenie czynników ryzyka i czynników chroniących. W badaniach wzięło udział 113 osób tj. 93,4% uczniów uczęszczających do klas IV-VIII.

IV (V) – 20/21

V (VI) – 24/26

VI a (VII a) – 18/19

VI b (VII b) – 15/15

VII (VIII) – 24/25

VIII (absolwenci) – 12/15

Do uczniów poniższych klas zostały skierowane następujące pytania:

Jak długo grasz w wirtualne gry?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Codziennie	8	10	4	5	10	4	41/36,5%
Raz w tygodniu	4	2	0	2	8	1	17/15,1%
Raz na parę dni	5	9	10	7	4	3	38/33,8%
Raz w miesiącu	2	1	1	0	0	1	5/4,5%
W ogóle	1	2	3	1	2	3	12/10,7%

Blisko 40% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że codziennie gra w gry wirtualne. Jest to wysoki odsetek. Zachowanie to może negatywnie wpływać na zachowania podejmowane przez uczniów oraz na stan zdrowia uczniów. W planach wychowawczo-profilaktycznych klas na rok szkolny 2024/2025 należy uwzględnić rozwój oraz doskonalenie posiadanych już umiejętności cyfrowych, w szczególności bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie. Tematyka ta będzie zgodna z 4. kierunkiem polityki oświatowej państwa.

Jak często uprawiasz sport?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Codziennie	16	19	9	12	18	8	82/73%
Raz w tygodniu	1	0	3	0	1	0	5/4,5%
Raz na parę dni	3	4	4	3	4	4	22/19,6%
Raz w miesiącu	0	0	0	0	0	0	0
W ogóle	0	1	2	0	1	0	4/3,6%

Ponad 70% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że codziennie podejmuje aktywność fizyczną. W roku szkolnym 2024/2025 należy wykorzystać zaangażowanie uczniów, nadal zachęcać i wspierać ich do rozwijania swojej aktywności fizycznej np. udział w turniejach, zawodach sportowych. Działanie to będzie zgodne z 1. kierunkiem polityki oświatowej państwa.

Jak często czytasz książki dla przyjemności?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Codziennie	3	5	1	2	2	3	16/14,2%
Raz w tygodniu	3	1	1	1	2	1	9/8%
Raz na parę dni	6	4	2	3	1	1	17/15,1%
Raz w miesiącu	2	2	2	3	2	1	12/10,7%
W ogóle	6	12	12	6	17	6	59/52,5%

Na niskim poziomie znajduje się poziom czytelnictwa naszych uczniów. Warto pochylić się nad tą tematyką poprzez realizację dodatkowych programów czytelniczych, konkursów oraz dalszy rozwój Klubu Książki poprzez rekrutację nowych członków.

Jak często spotykasz się z kolegami/koleżankami poza szkołą?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Codziennie	4	8	6	2	3	2	25/22,3%
Raz w tygodniu	5	6	4	2	8	2	27/24%
Raz na parę dni	8	6	5	11	10	4	44/39,2%
Raz w miesiącu	2	1	1	0	3	1	8/7,1%
W ogóle	2	3	2	0	0	3	10/8,9%

Dzięki stałemu kontaktowi z rówieśnikami dzieci uczą się wyrażania emocji i słuchania tego, co inni mają do powiedzenia. Dowiadują się, że w rozmowie można poznać zainteresowania drugiej osoby i odkrywają, że ktoś myśli w podobny sposób. Odkrywają też, że słowa potrafią ranić, peszyć lub złościć. Warto zwrócić uwagę, że odpowiedzi na to pytanie są na dość niskim poziomie. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę kontaktów interpersonalnych szczególnie poza szkołą. Na zebraniu z rodzicami należy podjąć ten temat i uświadomić rodzicom jak ważną rolę w życiu dzieci odgrywają rówieśnicy.

Jak oceniasz relacje z mamą/opiekunem?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Bardzo dobrze	16	20	16	12	15	5	84/74,8%
Dobrze	4	3	5	1	6	6	24/21,4%
Średnio	0	0	2	2	3	0	7/6,2%
Źle	0	1	0	0	0	1	2/1,8%

Jak oceniasz relacje z tatą/opiekunem?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Bardzo dobrze	14	18	12	11	13	8	76/67,6%
Dobrze	3	4	3	3	7	3	23/20,5%
Średnio	3	0	1	1	1	1	7/6,2%
Źle	0	1	1	0	1	0	3/2,7%

Które z poniższych stwierdzeń odnoszą się do Ciebie ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Mam wsparcie w rodzicu / rodzicach.	12	19	11	14	16	5	77/68,5%
Moi rodzice wiedzą jak spędzam czas.	12	14	9	14	18	8	75/66,8%
Moi rodzice określili zasady do których muszę się stosować.	8	16	9	9	11	1	54/48,1%
Mówię rodzicom o wszystkich ważnych sprawach.	9	15	8	12	12	4	60/53,4%

Jakość relacji z rodzicami nasi uczniowie oceniają wysoko. Niewielki odsetek uczniów ocenia je źle. Planując pracę z uczniami warto uwzględnić tematykę relacji z rodzicami, celem poznania dokładniejszego stanowiska uczniów. Na zebraniach z rodzicami warto podkreślić jak ważną rolę w rozwoju dzieci odgrywają rodzice. Blisko 70% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że ma wsparcie w rodzicach. Blisko 70% deklaruje, że rodzice wiedzą jak spędzają czas. Ponad 50% uczniów deklaruje, że mówi rodzicom o ważnych sprawach. Jedynie połowa uczniów deklaruje, że w domu są określone przez rodziców zasady, do których powinni się stosować.

Jak bardzo jesteś zadowolony ze swoich przyjaciół?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Bardzo zadowolony.	12	17	13	9	18	4	73/65%
Średnio zadowolony.	7	6	3	5	6	8	35/31,2%
Niezadowolony	1	1	1	1	0	0	4/3,7%

Większość uczniów biorących udział w badaniu jest zadowolona ze swoich przyjaciół. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę przyjaźni oraz jej roli w życiu młodych ludzi.

Czy w Twojej klasie są uczniowie, którzy odzywają się do Ciebie w sposób niewłaściwy, sprawiają Ci przykrość?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Nie	7	7	6	1	12	6	39/34,7%
Raczej nie	6	10	3	5	7	5	36/32%
Raczej tak	3	1	4	4	2	0	14/12,5%
Tak	4	6	7	5	2	1	25/22,3%

Ponad 30% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że w ich klasie są uczniowie, którzy odzywają się do nich w niewłaściwy sposób. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę szacunku do drugiego człowieka. W przypadku uczniów podejmujących to niewłaściwe zachowanie wielokrotnie, należy opracować bardziej indywidualny plan pracy z zaangażowaniem szkolnych specjalistów.

Czy uważasz, że siłą można rozwiązać konflikt ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Nie	12	14	9	10	1	5	51/45,4%
Raczej nie	4	3	6	4	7	6	30/26,7%
Raczej tak	2	3	0	1	8	0	14/12,5%
Tak	2	4	3	0	8	1	18/16%

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego doświadczyłeś przemocy (bójka, atak słowny) ze strony kolegów lub koleżanek w szkole ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Nie	9	14	8	4	5	4	44/39,2%

Raczej nie	5	3	3	3	3	2	19/16,9%
Raczej tak	3	3	3	4	5	1	19/16,9%
Tak	2	3	4	4	11	5	29/25,8%

Nasi uczniowie jasno deklarują, że siłą nie można rozwiązać konfliktu. Planując pracę wychowawczą warto tę wiedzę i umiejętność doskonalić, jednocześnie nagradzając pozytywne postawy uczniów. Warto pochylić się nad analizą sposobów rozwiązywania swoich problemów.

40% uczniów deklaruje, że w ciągu minionego roku szkolnego doświadczyło przemocy ze strony koleżanek i kolegów. Planując pracę wychowawczą należy podjąć tematykę właściwych sposobów rozwiązywania swoich problemów oraz wskazać osoby do których mogą zwrócić się z prośbą o pomoc.

Czy w szkole są jasno określone zasady postępowania ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	17	15	10	12	9	7	70/62,3%
Raczej tak	2	4	5	3	11	3	28/24,9%
Raczej nie	0	0	1	0	2	1	4/3,6%
Nie	0	3	2	0	2	1	8/7,1%

Czy stosujesz się do tych zasad?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
---	----------	-----------	--------------	--------------	-------------	-------------------	---------------

Tak	12	14	7	7	3	2	45/40%
Raczej tak	8	8	7	8	14	10	55/49%
Raczej nie	0	0	0	0	3	0	3/2,7%
Nie	0	1	4	0	3	0	8/7,1%

Zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że w naszej szkole są jasno określone zasady postępowania oraz stosuje się do tych zasad. Planując pracę wychowawczą, w miesiącu wrześniu należy przypomnieć naszym uczniom zasady jakie obowiązują w szkole, warto sporządzić klasowe kontrakty, które uczniowie wspólnie opracują, podpiszą i zostaną umieszczone w klasie.

Czy wiesz czym są substancje psychoaktywne, substancje uzależniające?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	18	16	13	12	20	11	90/80,1%
Raczej tak	1	3	3	3	2	0	12/10,7%
Raczej nie	0	0	0	0	0	0	0
Nie	1	4	2	0	1	1	9/8%

Która z poniższych definicji najlepiej pasuje do substancji psychoaktywnych ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Niebezpieczny środek, który silnie uzależnia i wprowadza organizm w odmienny stan.	17	19	16	15	21	12	100/89%

Środek, który zwiększa sprawność organizmu, ale jest niebezpieczny.	2	3	0	0	1	0	6/5,3%
Środek, który wprowadza w przyjemny stan i jest zdrowy.	1	1	0	0	2	0	4/3,6%
Żaden z powyższych.	0	0	2	0	0	0	2/1,8%

Skąd czerpiesz wiedzę o substancjach psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) ? Wskaż wszystkie źródła z których czerpiesz informację.	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Nie wiem	2	4	6	1	7	2	22/19,6%
Z ulotek	1	6	3	3	2	1	16/14,2%
Z Internetu	7	12	10	15	16	11	71/63,2%
Z telewizji	9	10	9	10	7	4	49/43,6%
Od znajomych	5	6	7	6	10	9	43/38,3%
Ze szkoły (wychowawca, nauczyciel, pedagog)	9	3	4	7	9	3	35/31,2%
Od rodziców	12	6	6	9	4	6	43/38,3%

90% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że wie czym są substancje uzależniające/psychoaktywne, blisko 90% prawidłowo definiuje czym są w/w substancje. Biorąc pod uwagę fakt, że dla większości uczniów Internet jest głównym źródłem wiedzy, planując pracę wychowawczą należy systematycznie rozwijać posiadane już umiejętności cyfrowe, w szczególności bezpiecznego

poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie. Tematykę uzależnień należy dostosować do wieku uczniów.

Jaki jest Twój stosunek do osób stosujących substancje psychoaktywne, używki ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Zdecydowanie negatywny.	4	7	4	7	4	0	26/23,1%
Nie podoba mi się, ale jestem tolerancyjny.	9	4	5	5	9	9	41/36,5%
Nie mam zdania.	2	4	2	1	7	0	16/14,2%
Nie zwracam uwagi.	3	1	4	1	4	3	16/14,2%
Próbuję im pomóc.	2	9	3	0	3	0	17/15,1%

Czy w Twojej klasie są osoby eksperymentujące z używkami ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	1	3	3	1	10	10	28/24,9%
Nie	10	5	5	3	4	0	27/24%
Nie wiem	8	15	10	10	10	2	55/49%

Czy kiedykolwiek paliłeś papierosy ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	0	4	1	1	6	6	18/16%
Nie	20	19	17	13	18	6	93/82,8%

Czy kiedykolwiek paliłeś e-papierosy?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	0	4	2	1	7	6	20/17,8%
Nie	20	19	16	13	17	6	91/81%

Czy kiedykolwiek piłeś alkohol ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	0	2	2	2	8	6	20/17,8%
Nie	20	21	16	12	16	6	91/81%

Czy kiedykolwiek piłeś energetyki?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	1	6	10	2	19	6	44/39,2%
Nie	19	17	8	12	5	6	67/59,6%

Czy kiedykolwiek zażywałeś dopalacze/narkotyki ?	V	VI	VII A	VII B	VIII	Absolwenci	SZKOŁA
Tak	0	0	0	0	1	0	1/0,89%

Nie	20	23	18	14	23	12	110/97,9%
-----	----	----	----	----	----	----	-----------

Planując pracę wychowawczą w poszczególnych klasach, należy tak dostosować tematykę, aby dostarczyć uczniom adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. Młodzi ludzie, szczególnie wchodzący w okres adolescencji, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu lub odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw i w konsekwencji niepodejmowanie zachowań ryzykownych. Należy pochylić się nad rozwijaniem ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych takich jak: umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia. Warto mieć na uwadze, że eksperymentowanie z używkami lub już uzależnienie od nich wzrasta wraz z wiekiem uczniów.

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród nauczycieli.

Diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzono również wśród nauczycieli pracujących w naszej szkole. Ankietę skierowano do 24 nauczycieli, 17 udzieliło odpowiedzi na pytania.

Oto wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

12 nauczycieli dostrzega niewłaściwe zachowania naszych uczniów, na które powinniśmy zwrócić szczególną uwagę, i które to mogą wpływać na podejmowanie przez nich ryzykownych zachowań. Nauczyciele wymieniają następujące zachowania:

- Niezdrowa rywalizacja;

- Zazdrość;
- Agresja słowna i fizyczna;
- Wyśmiewanie i przezywanie;
- Hejt;
- Uzależnienie od mediów;
- Używki;
- Cyberprzemoc;
- Brak wsparcia w rodzinie;

Nauczyciele dostrzegają i wskazują zagrożenia w szkole lub jej najbliższym otoczeniu. Są to:

- Wulgarne słownictwo;
- Agresja słowna;
- Konflikty między uczniami;
- Używki;
- Presja grupy rówieśniczej;
- Brak właściwego zachowania podczas przerw;

Wielu nauczycieli zauważa występowanie, na terenie szkoły, następujących zachowań: przezwiska, wyśmiewanie, rozpowszechnianie plotek, wulgarne słownictwo, cyberprzemoc.

Nauczyciele deklarują, że zjawisko przemocy w szkole obserwują od czasu do czasu, czasami kilka razy w tygodniu.

Wg nauczycieli na negatywne postawy i zachowania ryzykowne wśród uczniów wpływa grupa klasowa, rodzina, środowisko lokalne, Internet, media.

Nauczyciele w swojej codziennej pracy z uczniami obserwują wiele czynników ryzykownych: brak motywacji do nauki, niska frekwencja, brak zaangażowania ze strony uczniów, niska aktywność, problemy w rodzinie, słaba integracja zespołu klasowego.

Nauczyciele w swojej codziennej pracy z uczniami obserwują wiele czynników chroniących: dobrze zintegrowana klasa, współpraca z rodzicami, dobry kontakt nauczycieli z rodzicami, poczucie bezpieczeństwa, pomoc koleżeńska, zaangażowanie w życie szkoły, dobre wyniki w nauce.

Nauczyciele wskazują na sposoby zapobiegania zachowaniom niepożądanym i negatywnym w szkole. Są to: wartościowe godziny wychowawcze, rozmowy z dyrektorem oraz pedagogiem szkolnym, zapraszanie rodziców do szkoły, rozmowy z uczniami. Warto przypomnieć uczniom o ich obowiązkach zapisanych w Statucie Szkoły.

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród rodziców uczniów kl. IV-VIII

W badaniach wzięło udział 82 rodziców tj. 68,3% rodziców uczniów z klas IV-VIII.

Wg 37,8% rodziców, ich dziecko codziennie gra w wirtualne gry, 34% rodziców twierdzi, że raz na parę dni, blisko 16% twierdzi, że dziecko gra raz w tygodniu, blisko 4% - raz w miesiącu, a blisko 9% rodziców deklaruje, że jego dziecko nie gra w gry wirtualne. Podczas spotkań z rodzicami należy omówić jak ważny dla dzieci jest rozwój oraz doskonalenie posiadanych już umiejętności cyfrowych, w szczególności bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie.

Wszyscy rodzice deklarują, że ich dziecko uprawia sport, blisko 70% deklaruje, że dziecko uprawia sport każdego dnia. Podczas rozmów z rodzicami warto podkreślić, że aktywne fizycznie dzieci nie tylko lepiej się rozwijają, mniej chorują, ale także są bardziej pewne siebie, lepiej radzą sobie z porażkami i szybciej nawiązują kontakty z rówieśnikami.

Ponad 35% rodziców deklaruje, że ich dziecko nie czyta książek dla przyjemności. Warto zasygnalizować rodzicom, że poprzez czytanie dzieci uczą się języka, rozwijają słownictwo, a także uczą się myśleć i podejmować decyzje. Dobrze dobrane książki pomagają w rozwijaniu wyobraźni, wiedzy i wrażliwości moralnej, poszerzają tematykę zainteresowań dziecka oraz dają dostęp do treści, których nie dostarczy mu własne doświadczenie. Warto zaangażować Klub Książki do przeprowadzenia kampanii informacyjnej dla rodziców.

Rodzice deklarują, że ich dzieci spotykają się ze swoimi koleżankami i kolegami poza szkołą, tylko blisko 30% deklaruje, że takie spotkania są codziennie. W rozmowach z rodzicami warto podkreślić, że zabawy z rówieśnikami pozwalają dzieciom nauczyć się regulować swoje emocje, rozwijać umiejętności społeczne i kształtować poczucie tożsamości. Bez możliwości bliskiej zabawy z przyjaciółmi dzieci mogą czuć się samotne i izolowane społecznie. Dzięki stałemu kontaktowi z rówieśnikami dzieci uczą się wyrażania emocji i słuchania tego, co inni mają do powiedzenia. Dowiadują się, że w rozmowie można poznać zainteresowania drugiej osoby i odkrywają, że ktoś myśli w podobny sposób. Odkrywają też, że słowa potrafią ranić, peszyć lub złościć. Stworzenie relacji opartej na wspólnych doświadczeniach poza szkołą, sprawia, że dzieci są wobec siebie bardziej lojalne.

Blisko 70% rodziców bardzo dobrze ocenia swoje relacje z dzieckiem, ponad 30% ocenia je dobrze. Dobre relacje kształtują zaufanie dziecka do innych osób. Dziecko, które doświadcza miłości i troski, ma większe szanse na budowanie zdrowych więzi z innymi ludźmi w przyszłości. To zaufanie stanowi podstawę do nawiązywania pozytywnych relacji społecznych. Poczucie bezpieczeństwa, bycia widzianym, ukojenia i bezpieczeństwa zwiększa neuroplastyczność, zdolność mózgu do zmian i adaptacji. Kiedy świat dziecka w domu jest pełen miłości, jest ono lepiej przygotowane do radzenia sobie z wyzwaniami świata.

Rodzice deklarują, że tematyka rozmów z dziećmi jest różnorodna, rozmawiają o:

- szkole, ocenach, sprawdzianach – 67,07%
- kolegach, koleżankach i relacjach z rówieśnikami – 42,68%
- obowiązkach domowych i szkolnych – 51,22%
- wszystkich codziennych, bieżących sprawach – 30,49%
- o tym, co się dzieje w domu – 1,22%
- zainteresowaniach – 2,44%
- planach na weekend i na wakacje – 2,44%
- planach na dalsze życie – 1,22%

W obszarze emocji i uczuć rozmowa z rodzicami umożliwia dziecku rozładowanie napięć, wyrażanie wewnętrznych przeżyć i doznań, w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa. Dzięki temu nie kumulują się one w dziecku i nie dochodzi do gwałtownych wybuchów emocjonalnych, np. złość. Warto przekazać rodzicom rady w jaki sposób należy tworzyć klimat sprzyjający rozmowie z dzieckiem tzn. Należy korzystać z okazji do rozmów. Wspólne bycie przy stole, spacer, wspólna zabawa, przejazd samochodem, nawet wyjście do sklepu to wszystko okoliczności sprzyjające rozmowie. Wykorzystywać magię wieczoru. Wtedy komunikacja jest najlepsza, języki się rozwiązują i nie można zakończyć tych wieczornych rozmów. Nawet jeśli dziecko nie mówi zbyt wiele w ciągu dnia, to wieczór sprzyja rozmowie i przynosi najwięcej słów. Warto być w tym czasie otwartym na słowa dziecka. Takie wieczorne rozmowy rodziców z dzieckiem są dobrą okazją do zwierzeń, a niekiedy wzajemnych przeprosin i pojednania, niosących ze sobą uczucie ulgi dla obu. Poświęcać czas na rozmowę. Nawet w najbardziej gorącym okresie pracy i zajęć domowych, towarzyskich można usiąść na kwadrans i słuchać. Chronić swoje dziecko się przed inwazją mediów. Ich zadanie polega na niszczeniu okazji do rozmowy. To jeden z potworów globalizacji,

który chce nas pożreć! Warto wyłączyć telewizor, wyjść z dzieckiem na spacer, poczytać z nim. Należy być dostępnym. Franciszek Ksawery, uznawany w Kościele łacińskim za świętego, uchodzi za dobrego świadka tej cechy. Podobno zmęczony ciężką pracą misjonarską zapowiadał swoim współpracownikom, że udaje się na spoczynek i nie życzy sobie aby ktokolwiek mu przerywał. Po zamknięciu drzwi jednak na nowo je otwierał i dodawał: Obudźcie mnie jednak gdyby przyszło do mnie jakieś dziecko. Warto z tego wzorca dostępności skorzystać. Należy usiąść na chwilę i zamienić się w słuch, kiedy dziecko prosi o uwagę. Należy patrzeć w oczy. Lepiej nie sposób wykazać prawdziwego zainteresowania. Niekiedy dziecko (szczególnie małe), gdy rozmawiasz z nim potrafi nawet odwrócić twoją głowę, tak byś patrzył na nie, gdy ono komunikuje ci coś ważnego. Większe tego nie robi, raczej odwróci się i odejdzie! Warto skoncentrować całą swoją uwagę na swoim dziecku. Należy dawać wyraz swemu rozumieniu dla dziecięcego problemu, np. przez przyjazne potakiwanie. Nigdy nie należy lekceważyć dziecka i wagi jego problemu. W ten sposób damy mu poczucie bezpieczeństwa i zbudujemy most zaufania.

Zdecydowana większość rodziców deklaruje, że ich dziecko jest zadowolone ze swoich przyjaciół. Blisko 40% deklaruje, że w klasie jego dziecka są uczniowie, którzy odzywają się do niego w sposób niewłaściwy, sprawiając mu przykrość. W rozmowie z rodzicami należy podkreślać, że jest to ważny aspekt naszej pracy wychowawczej i podejmujemy działania, aby takie sytuacje zminimalizować. Ponad 90% rodziców deklaruje, że ich dziecko wie, że siłą nie można rozwiązać problemu. Blisko połowa rodziców biorących udział w badaniu, deklaruje, że jego dziecko, w ciągu ostatniego roku szkolnego doświadczyło przemocy ze strony kolegów lub koleżanek w szkole. Warto aspekt przemocy w szkole potraktować poważnie i bardziej szczegółowo przyjrzeć się skali oraz przyczynom jego występowania. 90% rodziców deklaruje, że w szkole dziecka są jasno określone zasady postępowania. Ponad 90% rodziców uważa, że jego dziecko stosuje się do zasad obowiązujących w szkole.

Blisko 100% rodziców biorących udział w diagnozie, deklaruje, że jego dziecko wie czym są substancje psychoaktywne oraz uzależniające. 70% rodziców deklaruje, że to właśnie rodzice są źródłem wiedzy na ten temat. Ponad 40% rodziców deklaruje,

że taką wiedzę dzieci zdobywają w szkole. Ponad 50% rodziców deklaruje, że dziecko czerpie wiedzę z Internetu, ponad 30% rodziców deklaruje, że dziecko czerpie wiedzę z telewizji. Blisko 60% rodziców deklaruje, że stosunek ich dziecka do osób używających substancji psychoaktywnych lub używek jest zdecydowanie negatywny, Blisko 20% deklaruje, że dziecku to się nie podoba, ale jest tolerancyjne. Ponad 12% rodziców zadeklarowało, że jego dziecko było zachęcane to zażycia substancji psychoaktywnej, blisko 15% rodziców nie wie, ponad 70% deklaruje, że nie. 20% rodziców deklaruje, że w klasie jego dziecka są osoby eksperymentujące z używkami, blisko 60% nie ma wiedzy na ten temat, 20% deklaruje, że nie ma takich osób. 12 % rodziców deklaruje, że jego dziecko paliło papierosy/ e-papierosy, blisko 80% deklaruje, że nie, a blisko 9% rodziców tego nie wie. Ponad 7% rodziców deklaruje, że jego dziecko piło alkohol, ponad 80% deklaruje, że nie, a 7% tego nie wie. Blisko 97% rodziców biorących udział w badaniu deklaruje, że dziecko nie zażywało dopalaczy lub narkotyków, blisko 4% rodziców deklaruje, że tego nie wie. Warto skierować do rodziców informacje dotyczące uzależnień np. w formie ulotek.

Poczucie bezpieczeństwa w szkole – diagnoza wśród uczniów klas I-III.

W badaniu wzięło udział 64 uczniów, co stanowi 90% wszystkich uczniów z klas I – III.

W klasie I a (II a) 13% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 20% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 27% uczniów twierdzi, że szkole ktoś plotkował na ich temat, kłamał, opowiadał Pani nieprawdziwe historie oraz pokazywał do nich różne niegrzeczne, obraźliwe gesty, np. wygrażał pięścią. 100% uczniów deklaruje, że czują się w szkole bezpiecznie, a 80% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym. 87% uczniów czuje się bezpiecznie w szatni oraz w toalecie szkolnej, natomiast 80% uczniów czuje się bezpiecznie podczas przerw.

W klasie I b (II b) 44% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 78% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś specjalnie niszczył, wyrzucał lub chował ich rzeczy, np. ubrania lub przybory szkolne 89% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 33% uczniów twierdzi, że szkole ktoś plotkował na ich temat, kłamał, opowiadał Pani nieprawdziwe historie 67% uczniów twierdzi, że ktoś pokazywał do nich różne niegrzeczne, obraźliwe gesty, np. wygrażał pięścią. 56% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś do nich napisał niemiły, obraźliwy sms, liścik lub narysował obraźliwy rysunek. 67% uczniów deklaruje, że czują się w szkole bezpiecznie, a 78% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym oraz na korytarzach szkolnych. 44% uczniów czuje się bezpiecznie w szatni, 67% w toalecie szkolnej, natomiast 56% uczniów czuje się bezpiecznie podczas przerw.

W klasie II (III) 47% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 27% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś zabrał im jakieś prywatne rzeczy lub pieniądze. 20% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś specjalnie niszczył, wyrzucał lub chował wasze rzeczy, np. ubrania lub przybory szkolne. 20% uczniów twierdzi, że ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 27% uczniów twierdzi, że szkole ktoś plotkował na ich temat, kłamał, opowiadał Pani nieprawdziwe historie 47% twierdzi, że ktoś pokazywał do nich różne niegrzeczne, obraźliwe gesty, np. wygrażał pięścią. 27% uczniów twierdzi, że ktoś napisał do nich niemiły, obraźliwy sms, liścik lub narysował obraźliwy rysunek. 93% uczniów deklaruje, że czują się w szkole bezpiecznie, a 100% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym. 80% czuje się bezpiecznie na korytarzach. 73% uczniów czuje się bezpiecznie w szatni, 80% w toalecie szkolnej, natomiast 93% uczniów czuje się bezpiecznie podczas przerw.

W klasie III a (IV) 18% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 20% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś specjalnie niszczył, wyrzucał lub chował wasze rzeczy, np. ubrania lub przybory szkolne. 29% uczniów twierdzi, że ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 41% uczniów twierdzi, że szkole ktoś plotkował na ich temat, kłamał, opowiadał Pani nieprawdziwe historie 18% twierdzi, że ktoś pokazywał do nich różne niegrzeczne, obraźliwe gesty, np. wygrażał pięścią. 6% uczniów twierdzi, że ktoś napisał do nich niemiły, obraźliwy sms, liścik lub narysował obraźliwy rysunek. 100%

uczniów deklaruje, że czują się w szkole bezpiecznie, a 86% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym. 94% czuje się bezpiecznie na korytarzach. 82% uczniów czuje się bezpiecznie w szatni, 70% w toalecie szkolnej, natomiast 82% uczniów czuje się bezpiecznie podczas przerw.

W klasie III b (IV) 13% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 38% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś specjalnie niszczył, wyrzucał lub chował wasze rzeczy, np. ubrania lub przybory szkolne. 25% uczniów twierdzi, że ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 100% uczniów deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie, 100% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym. 88% czuje się bezpiecznie na korytarzach. 100% uczniów czuje się bezpiecznie w szatni, 100% w toalecie szkolnej, natomiast 88% uczniów czuje się bezpiecznie podczas przerw.

Podsumowując, 27% uczniów z klas I-III, biorących udział w badaniu, deklaruje, że w szkole ktoś ich bił, np. popychał, szczypał, szarpał, kopał. 13% uczniów deklaruje, że w szkole ktoś zabrał im jakieś prywatne rzeczy lub pieniądze. 25% uczniów deklaruje, że w szkole ktoś specjalnie niszczył, wyrzucał lub chował ich rzeczy, np. ubrania lub przybory szkolne. 33% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś na nich krzyczał, obrażał, przezywał, wyśmiewał, używał wulgarnych słów. 28% uczniów deklaruje, że w szkole ktoś plotkował na ich temat, kłamał, opowiadał Pani nieprawdziwe historie. 31% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś pokazywał do nich niegrzeczne, obraźliwe gesty, np. wygrażał pięścią. 16% uczniów twierdzi, że w szkole ktoś do nich napisał niemiły, obraźliwy sms, liścik lub narysował obraźliwy rysunek. 94% uczniów deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie. 87% uczniów czuje się bezpiecznie w autobusie szkolnym, 84% na szkolnych korytarzach, 78% w szkolnej szatni, 80% w toalecie, a 81% na placu przed szkołą.

Poczucie bezpieczeństwa w szkole – diagnoza wśród uczniów klas IV-VIII.

W badaniach, przeprowadzonych drogą elektroniczną, wzięło udział 55% uczniów z klas IV-VIII.

90,8% uczniów biorących udział w badaniu, deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie. W skali od 1 do 6 swój poziom bezpieczeństwa oceniają następująco: 1 – 1,6%, 2 – 3,1%, 3 – 7,8%, 4 – 15,6%, 5 – 54,7%, 6 – 17,2%. Jako przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na zadawalającym poziomie, uczniowie wymieniają: *lekcje w-f, innych uczniów, patologia w szkole, agresję innych uczniów, uczucie niższości oraz fakt, że nauczyciele nie widzą wszystkiego*. 40% uczniów biorących udział w badaniu, uważa, że w szkole nie ma niebezpiecznych miejsc. 4,6% uczniów jako miejsce niebezpieczne wskazuje korytarz, 23,1% łazienkę, 9,2% boisko, 10,8% szatnię, 1,5% autobus szkolny, schody, całą szkołę oraz stołówkę i sklepik szkolny. 3% uczniów uważa, że w klasach jest niebezpiecznie, a 1,5% wskazuje dom. 29% uczniów wskazuje, że było świadkiem bójki, 63% popychania, 67,7% wyzwisk, 20% dokuczania młodszym uczniom, 1,5% kopania plecaka i gaszenia światła, 4,6% wyłudzenia pieniędzy, 69,2% obmawiania i plotkowania. 8,6% uczniów biorących udział w badaniu, deklaruje, że było ofiarą gróźb, 56,9% było ofiarą obmawiania i plotkowania na jej temat, 3,4% uczniów zniszczono ich rzeczy, 1,7% uczniów było ofiarą wyzwisk oraz zmuszania ich do konkretnego zachowania, 8,6% uczniów biorących udział w badaniu było popychanych. 18,9% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że żadne niewłaściwe zachowania nie były kierowane w ich stronę. Uczniowie wymieniają czynniki, które ich zdaniem mają wpływ na poczucie bezpieczeństwa: *nauczyciele – ich obecność na dyżurach, obserwacja podczas przerw oraz odpowiedzialność i zaufanie, fakt, że nauczyciele zwracają uwagę na różne zachowania uczniów, obecność pedagoga szkolnego, bliska obecność nauczycieli, zachowanie oraz wychowanie innych uczniów. Uczniowie uważają również, że nauczyciele powinni uważniej prowadzić obserwację np. podczas przerw, uczniowie nie powinni biegać, warto zadbać o szacunek uczniów w klasach, rozmawiać z uczniami, częstsze sprawdzanie łazienek, więcej kamer, zajęcia o różnorodnej tematyce*. Wg 87,7% szkoła podejmuje odpowiednie działania, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa w szkole. Uczniowie wskazują przyczyny niższego poziomu poczucia bezpieczeństwa i uzasadniają mało skuteczne działania szkoły: *większość nauczycieli na dyżurach rozmawia z kimś i nie zwraca uwagi na uczniów, inni po prostu nie są w stanie być na początku oraz końcu korytarza, uczniowie wchodzi do toalet i nie można skorzystać z toalety, średnie pilnowanie uczniów na korytarzu, wolą sobie pogadać, za małe biorą konsekwencje, bo jeden powie że nic nie zrobił bo jest pani pupilkiem*

i nauczyciele nie wiedzą drugiej strony uczniów którą ma każdy. Uczniowie podają swoje propozycje, które zwiększyłyby poziom poczucia bezpieczeństwa w szkole: rozmawiać więcej z uczniami na ten temat, skrzynka na anonimowe listy, żeby młodsi nie zaczepiali starszych i na odwrót, bo to nie ma sensu zbytnio jeśli nie ma potrzeby, moim zdaniem nie ma nic takiego co mogłoby je zmienić, więcej nauczycieli na dyżurach oraz zajęcia, które mogą mieć wpływ na nasze zachowanie np. zajęcia z osobą, która postawi nas na miejscu osoby np. gnębionej i pokaże, jakie to może być nie przyjemne lub zajęcia jak sobie z takimi zachowaniami skierowanymi w naszą stronę radzić, więcej kamer, szybsze przebieranie się i wychodzenie na w-f, nauczyciele powinni bardziej pilnować uczniów na korytarzu szkolnym, nie wychodzić na dwór, chyba nic, to co mogło mieć wpływ zostało wykonane, by uczniowie poznawali się nawzajem, częstsze sprawdzanie łazienek, dyżury w łazienkach, rozmowy z uczniami, pilnować uczniów, więcej nauczycieli na korytarzu, kamery, ponieważ nauczyciel lub uczeń może nie widzieć, że np. ktoś komuś dokucza, a ten boi się o tym komukolwiek powiedzieć, większa kontrola nad uczniami którzy stwarzają nieprzyjemne sytuacje, osoby konfliktowe uświadamiać o konsekwencjach lub usunąć z szkoły, można zabronić biegania na korytarzu, na pewno myśleć i podejmować lepsze decyzje w sprawach wychowawczych, więcej pań na schodach. 66,7% uczniów o pomoc zwróciłoby się do wychowawcy, 15,2% do dyrektora, 12,1% do dowolnego nauczyciela, 9,1% do pedagoga, 72,7% do rodziców, 1,5% do zaufanej osoby. 3% nie zwróciłoby się do nikogo. Z uwagi, że zależy nam na poznaniu zdania uczniów dotyczącego bezpieczeństwa w szkole, poprosiliśmy ich o podanie swoich propozycji, podzielenie się własnymi spostrzeżeniami oraz wnioskami: w szkole jest bezpiecznie, ale najczęściej wszystko na ten temat zależy od uczniów, którzy rozwijają takie problemy zamiast je wyjaśnić, uważam że szkoła podejmuje odpowiednie zachowania by zapewnić bezpieczeństwo jak, nauczyciele (niektórzy) powinni zwracać uwagę na uczniów podczas dyżuru i można zrobić różne zajęcia powiązane z bezpieczeństwem, pilnowanie uczniów na przerwach, inni uczniowie śmieją się z biedniejszych że np. nie mają oryginalnych rzeczy na sobie, większa kontrola nad uczniami którzy stwarzają problemy oraz dyżury nauczycieli na korytarzach, myśleć i podejmować lepsze decyzje wobec spraw wychowawczych i bycie bardziej miłym wobec uczniów, bo nie wszyscy są mili - na początku 1 lub 4 klasy budują zaufanie.

Planując pracę z uczniami, które doświadczyły niewłaściwych zachowań ze strony innych uczniów oraz tymi, którzy podejmują te niewłaściwe zachowania wymaga delikatności, empatii i zastosowania odpowiednich metod terapeutycznych. Oto kilka kluczowych kroków, które mogą pomóc w pracy z uczniami:

Stworzenie bezpiecznej przestrzeni:

Zaufanie: dzieci muszą czuć, że są w bezpiecznym miejscu, gdzie mogą swobodnie wyrażać swoje emocje i myśli, bez obawy przed oceną czy odrzuceniem; ważne jest, aby nawiązać z nimi relację opartą na zaufaniu;

Wyciszenie emocji: tworzenie warunków do rozmowy, w której dziecko może opowiedzieć o swoich doświadczeniach, bez przymusu i presji; zachęcanie do wyrażania uczuć, ale bez wywierania nacisku;

Rozpoznanie i zrozumienie emocji:

Rozmowa o uczuciach: pomoc w rozpoznawaniu emocji, które mogą pojawiać się po doświadczeniu przemocy oraz sprawiają, że uczeń ją stosuje – np. strach, złość, smutek, wstyd; pomoc w nazwaniu i akceptacji tych emocji;

Normalizacja doświadczeń: uświadamianie dzieciom, że ich reakcje emocjonalne są normalne i zrozumiałe w kontekście doświadczanych niewłaściwych zachowań;

Uczenie strategii radzenia sobie:

Techniki relaksacyjne: nauka technik relaksacyjnych, takich jak oddychanie, medytacja, czy wizualizacja, aby pomóc w redukcji stresu;

Rozwój poczucia własnej wartości: praca nad budowaniem pewności siebie i pozytywnego obrazu siebie, np. poprzez ćwiczenia skupione na mocnych stronach i sukcesach dziecka.

Edukacja na temat przemocy i przeciwdziałania jej:

Podnoszenie świadomości: edukowanie dziecka o przemocy rówieśniczej, jak ją rozpoznawać, jak się bronić i jak szukać pomocy; wzmocnienie świadomości, że przemoc nigdy nie jest akceptowalna i że nie jest winą dziecka;

Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w szkole jest kluczowe, aby uczniowie mogli swobodnie się rozwijać, uczyć i nawiązywać relacje. Oto kilka sposobów, które mogą pomóc w budowaniu bezpiecznego i wspierającego środowiska szkolnego:

Tworzenie kultury szacunku i akceptacji

-Promowanie wartości: szacunek, empatia, odpowiedzialność i współpracę; regularne rozmowy i warsztaty na temat różnorodności, tolerancji i rozwiązywania konfliktów;

Modelowanie zachowań: nauczyciele, personel szkoły i dyrekcja stanowią wzór właściwych zachowań, okazując szacunek wobec wszystkich członków społeczności szkolnej;

Zapewnienie obecności dorosłych w szkole:

Widoczność personelu: obecność nauczycieli i innych pracowników w kluczowych miejscach (korytarze, boiska, stołówka) podczas przerw i przejść między lekcjami; zwiększa to poczucie bezpieczeństwa i umożliwia szybszą reakcję na potencjalne problemy;

Otwarte drzwi: zapewnienie, że nauczyciele i pracownicy są dostępni dla uczniów, aby mogli zgłaszać problemy lub rozmawiać o swoich obawach.

Zasady i procedury dotyczące bezpieczeństwa:

Jasne zasady zachowania: egzekwowanie jasnych zasad dotyczących zachowań akceptowalnych i nieakceptowalnych, a także konsekwencji ich naruszania; warto, aby te zasady były zrozumiałe dla wszystkich uczniów i rodziców.

Procedury reagowania na incydenty: pracowanie jasnych procedur reagowania na przypadki przemocy, bullingu czy innych zagrożeń, z uwzględnieniem szybkości i skuteczności działania.

Współpraca z rodzicami i społecznością:

Regularna komunikacja: zachęcanie rodziców do regularnego kontaktu ze szkołą i współpracy w zakresie wzmacniania poczucia bezpieczeństwa; organizowanie spotkań, warsztatów i konsultacji z rodzicami, aby wspólnie opracować strategie zapobiegania przemocy.

Inicjatywy społeczne: współpraca z lokalną społecznością, organizacjami pozarządowymi i służbami (np. policją) w celu podnoszenia świadomości i wzmacniania wsparcia dla inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa;

Rozwijanie wsparcia psychologicznego:

Dostęp do specjalistów: zapewnienie stałego dostępu do psychologów, pedagogów i innych specjalistów, którzy mogą wspierać uczniów i pomagać im w radzeniu sobie z problemami emocjonalnymi, stresem czy przemocą; warsztaty, projekty itp.;

Wspieranie uczniów w rozwijaniu umiejętności samoobrony emocjonalnej:

Budowanie pewności siebie: organizowanie warsztatów i zajęć, które pomagają uczniom rozwijać pewność siebie, umiejętności samoobrony emocjonalnej, wyrażania swojego zdania i sprzeciwu wobec niewłaściwego zachowania;

Zachęcanie do zgłaszania incydentów: uświadamianie uczniów o znaczeniu zgłaszania wszelkich przypadków przemocy czy niepokojącego zachowania oraz tworzenie łatwego i dyskretnego systemu zgłaszania;

Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w szkole to proces wieloetapowy, wymagający zaangażowania całej społeczności szkolnej. Kluczowe jest promowanie kultury szacunku, wprowadzenie jasnych zasad i procedur, edukacja na temat przeciwdziałania przemocy, a także zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i współpraca z rodzicami oraz lokalną społecznością.

Poczucie bezpieczeństwa w szkole – diagnoza wśród nauczycieli.

Do badań ankietowych zaproszono 24 nauczycieli, 18 wzięło udział w diagnozie.

8 nauczycieli twierdzi, że uczniowie zetknęli się z aktami przemocy w szkole, 10 udzieliło odpowiedzi przeczącej. Wg nauczycieli uczeń jest najczęściej ofiarą, wg 2 świadkiem, wg 9 sprawcą. Wg 15 nauczycieli uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, wg 3 – nie. Wg 15 nauczycieli przeważa przemoc słowna, wg 9 fizyczna wg 7 psychiczna. Wg 9 nauczycieli łazienki są tym miejscem, gdzie uczniowie czują się najmniej bezpiecznie. Wg 7 jest to szatnia, wg 5 korytarz, wg 1 boisko. Nauczyciele wskazali kilka powodów jakie

są przyczyną występowania przemocy wśród uczniów: brak wychowania, brak akceptacji w grupie, chęć zwrócenia na siebie uwagi, brak zainteresowania ze strony rodziców, niepełnosprawność uczniów, brak umiejętności radzenia sobie z emocjami, wywyższanie się, zazdrość, treści w Internecie, złośliwość, status społeczny, niezdrowa rywalizacja. Wg 17 nauczycieli środowisko rodzinne najbardziej wpływa na zachowania naszych uczniów, wg 10 jest to środowisko rówieśnicze, a wg 2 środowisko szkolne. Wg nauczycieli największy wpływ na bezpieczeństwo w szkole mają dyżury nauczycieli, rozmowy z uczniami, konsekwencje, znajomość i przestrzeganie zasad, lekcje wychowawcze. Nauczyciele uważają, że mogą przyczynić się do poprawy poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez rozmowy z uczniami na tematy podejmowanych zachowań (13), współpracując z wychowawcą ucznia (15) oraz zgłaszając problemy dyrekcji czy pedagogowi szkolnemu (12). Podają również inne sposoby: motywacja wzmacniająca w zakresie pozytywnych zachowań, rozmowy, celem rozróżnienia zachowań negatywnych od pozytywnych, rozmowy z uczniami o problemach na wszystkich przedmiotach. Nauczyciele powinni dawać dobry przykład, eliminować przyczyny niewłaściwych zachowań, współpracować ze sobą, być konsekwentnym w działaniu, zwracać większą uwagę na dyżurach, mieć dobre relacje z uczniami, podejmować działania profilaktyczne, traktować wszystkich uczniów jednakowo, rozmowy z uczniami i rodzicami, prowadzenie warsztatów i zajęć integracyjnych, edukacja rodziców, wszyscy pracownicy szkoły powinni reagować na wszelkie przejawy przemocy. Wszyscy nauczyciele jednogłośnie stwierdzali, że w chwili pojawienia się problemów z funkcjonowaniem ucznia otrzymali oni wsparcie oraz pozytywnie oceniają działania szkoły.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025:

L.p.	Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa:	Propozycje realizacji wymaganych kierunków:
1.	Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.	Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu, rozwijaniu sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej w szkole jest kluczowe, aby wspierać holistyczny rozwój uczniów. 1. Urozmaicenie zajęć wychowania fizycznego

Różnorodne formy aktywności: Wprowadzenie różnych form aktywności fizycznej, takich jak taniec, gry zespołowe, fitness, joga, gimnastyka, czy sporty indywidualne. Dzięki temu uczniowie mają szansę znaleźć coś, co naprawdę lubią, co sprzyja rozwijaniu nawyku ruchu.

Dostosowanie do poziomu sprawności: Umożliwienie uczniom wyboru zajęć dostosowanych do ich poziomu sprawności fizycznej, zainteresowań i potrzeb. Zachęcanie do aktywności poprzez mniejsze grupy i indywidualne podejście nauczycieli wychowania fizycznego.

2. Promowanie codziennej aktywności fizycznej

Przerwy na ruch: Wprowadzenie krótkich przerw na ruch w trakcie lekcji, które pomagają uczniom na chwilę oderwać się od nauki, zwiększają koncentrację i sprzyjają aktywności fizycznej.

Program „aktywnych przerw”: Organizowanie aktywnych przerw na boisku szkolnym lub w sali gimnastycznej, gdzie uczniowie mogą brać udział w grach, ćwiczeniach i zabawach ruchowych.

3. Organizacja wydarzeń sportowych

Dni sportu i zdrowia: Regularne organizowanie dni sportu i zdrowia, które obejmują różnorodne konkurencje sportowe, warsztaty zdrowego stylu życia, a także prelekcje i spotkania z ekspertami, sportowcami czy dietetykami. Turnieje i zawody: Organizowanie wewnątrzszkolnych i międzyszkolnych turniejów sportowych, które promują ducha współzawodnictwa, współpracy i zdrowej rywalizacji.

4. Tworzenie dodatkowych zajęć sportowych i rekreacyjnych

Koła zainteresowań i kluby sportowe: Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, takich jak koła zainteresowań, kluby sportowe, taneczne.

Rodzinne wydarzenia sportowe: Organizowanie wydarzeń, w których mogą uczestniczyć zarówno uczniowie, jak i ich rodziny, np. biegi rodzinne, wspólne wycieczki rowerowe, marsze nordic walking, co sprzyja integracji społecznej i budowaniu pozytywnych wzorców.

	5. Edukacja na temat zdrowego stylu życia Zajęcia edukacyjne: Wprowadzenie lekcji dotyczących zdrowego stylu życia, odżywiania, higieny, znaczenia snu, radzenia sobie ze stresem i korzyści wynikających z aktywności fizycznej. Spotkania z ekspertami: Zapraszanie specjalistów, takich jak dietetycy, trenerzy personalni, fizjoterapeuci, sportowcy, aby dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem z uczniami. 6. Zachęcanie do aktywnego transportu Promowanie aktywnego transportu: Zachęcanie uczniów do przychodzenia do szkoły pieszo, na rowerze, hulajnodze lub rolkach. Bezpieczna infrastruktura: Zapewnienie bezpiecznych stojaków na rowery. 7. Infrastruktura sprzyjająca aktywności fizycznej Rozwój infrastruktury sportowej: Inwestowanie w infrastrukturę sportową w szkole, taką jak dobrze wyposażona sala gimnastyczna, boiska. Tworzenie stref ruchu: Wyznaczenie miejsc w szkole, gdzie uczniowie mogą się ruszać podczas przerw, np. poprzez ustawienie stołów do ping-ponga, gier planszowych. 8. Motywowanie i nagradzanie uczniów System nagród: Wprowadzenie systemu nagród i wyróżnień za aktywność fizyczną, np. poprzez zbieranie punktów za uczestnictwo w zajęciach sportowych, aktywne przerwy czy udział w turniejach. Wyróżnienia i certyfikaty: Przyznawanie certyfikatów, dyplomów, medali czy innych wyróżnień za aktywność sportową, regularne ćwiczenia czy osiągnięcia sportowe. 9. Współpraca z rodzicami i społecznością Edukacja rodziców: Organizowanie warsztatów i spotkań informacyjnych dla rodziców na temat znaczenia aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia oraz sposobów wspierania dzieci w rozwijaniu zdrowych nawyków. 10. Stworzenie atmosfery wsparcia i zachęty
--	---

		Budowanie pozytywnej motywacji: Tworzenie atmosfery, w której każda forma aktywności fizycznej jest doceniana i promowana, niezależnie od poziomu sprawności. Ważne, aby unikać stygmatyzowania uczniów mniej sprawnych i zamiast tego wspierać ich rozwój i zaangażowanie. Indywidualne podejście: Praca z uczniami na różnych poziomach umiejętności, dostosowanie programów do ich możliwości, aby zapewnić pozytywne doświadczenia związane z aktywnością fizyczną. 11. Zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej.
2.	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.	1. Kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych Lekcje historii lokalnej i narodowej: Omówienie kluczowych wydarzeń historycznych związanych z regionem oraz historią Polski, które miały wpływ na kształtowanie tożsamości narodowej. Zajęcia mogą obejmować wizyty w muzeach, pomnikach, oraz spotkania z lokalnymi działaczami społecznymi i historykami. Projekty obywatelskie: Zachęcanie uczniów do angażowania się w lokalne inicjatywy, takie jak sprzątanie okolicy, pomoc osobom starszym, czy organizowanie zbiórek charytatywnych. Świętowanie dni narodowych i regionalnych: Organizacja obchodów Święta Niepodległości, Konstytucji 3 Maja, rocznic powstań oraz ważnych wydarzeń lokalnych. Uczniowie mogą brać udział w przygotowywaniu występów, konkursów, czy inscenizacji historycznych. 2. Odpowiedzialność za region i ojczyznę Warsztaty na temat samorządu i partycypacji obywatelskiej: Praktyczne zajęcia dotyczące funkcjonowania samorządu lokalnego, struktury władzy w Polsce oraz mechanizmów demokratycznych. Organizowanie symulacji sesji rady miasta lub gminy, gdzie uczniowie wcielają się w rolę radnych i podejmują decyzje. Edukacja ekologiczna i zrównoważonego rozwoju: Programy uczące uczniów odpowiedzialności za środowisko naturalne w swoim regionie i kraju. Zajęcia mogą obejmować lekcje na temat recyklingu, ochrony przyrody, zmian klimatycznych oraz akcji na rzecz środowiska, jak sadzenie drzew czy sprzątanie lasów.

		3. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna Podstawy pierwszej pomocy i reagowania w sytuacjach kryzysowych: Kursy z zakresu udzielania pierwszej pomocy, reagowania w przypadku pożaru, katastrofy naturalnej czy innych sytuacji kryzysowych. Zajęcia proobronne i edukacja militarna: Współpraca z organizacjami proobronnymi, jak Wojska Obrony Terytorialnej, harcerstwo. Bezpieczeństwo cyfrowe: Edukacja na temat zagrożeń w cyberprzestrzeni, odpowiedzialnego korzystania z Internetu oraz umiejętności rozpoznawania dezinformacji i fake newsów. 4. Metodyka realizacji programu Interaktywne metody nauczania: Stosowanie debat, dyskusji panelowych, pracy w grupach, symulacji oraz gier edukacyjnych, które rozwijają umiejętności analityczne, krytycznego myślenia i współpracy. Współpraca z lokalnymi instytucjami: Zaangażowanie lokalnych władz, organizacji pozarządowych, jednostek straży pożarnej, policji oraz wojska w organizację warsztatów, prelekcji, czy wydarzeń specjalnych.
3.	Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.	Szkoła odgrywa kluczową rolę w wspieraniu dobrostanu uczniów, ich zdrowia psychicznego oraz rozwijaniu empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Oto kilka propozycji działań, które mogą pomóc osiągnąć te cele: 1. Wsparcie zdrowia psychicznego uczniów Wprowadzenie godzin wychowawczych poświęconych zdrowiu psychicznemu: Regularne lekcje, podczas których omawiane są tematy takie jak zarządzanie stresem, rozpoznawanie emocji, radzenie sobie z trudnościami, budowanie pewności siebie i samoakceptacji. Utworzenie "strefy wsparcia emocjonalnego": Miejsce w szkole, gdzie uczniowie mogą się wyciszyć, porozmawiać z psychologiem lub pedagogiem, a także skorzystać z materiałów edukacyjnych dotyczących zdrowia psychicznego. Taka przestrzeń powinna być przyjazna, spokojna i łatwo dostępna dla wszystkich uczniów. Regularne spotkania z psychologiem szkolnym: Umożliwienie uczniom regularnych konsultacji z psychologiem lub terapeutą, który może pomóc w radzeniu sobie z problemami

	emocjonalnymi, stresem szkolnym, a także problemami rodzinnymi czy społecznymi. Dodatkowo organizowanie warsztatów dotyczących technik relaksacyjnych. Wprowadzenie programów profilaktycznych: Edukacja na temat zdrowia psychicznego, zapobieganie zachowaniom ryzykownym, takim jak uzależnienia, przemoc, cyberprzemoc, czy depresja. Programy mogą obejmować prelekcje specjalistów, zajęcia warsztatowe, kampanie informacyjne, a także spotkania z rodzicami i nauczycielami. 2. Rozwój empatii i wrażliwości na potrzeby innych Programy mentoringowe: Stworzenie programu, w którym starsi uczniowie pomagają młodszemu, np. jako „młodzi mentorzy”. Może to obejmować pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne czy pomoc w adaptacji w nowej szkole. Taki program rozwija empatię, zrozumienie i odpowiedzialność. Zajęcia z edukacji emocjonalnej: Regularne lekcje, podczas których uczniowie uczą się rozpoznawania i nazywania swoich emocji, rozumienia uczuć innych ludzi oraz reagowania w sposób empatyczny. W ramach tych zajęć można korzystać z literatury, filmów, sztuki teatralnej, dramy. Projekty społeczne i wolontariat: Zachęcanie uczniów do angażowania się w działalność charytatywną, takie jak pomoc w domach opieki, zbiórki na rzecz potrzebujących, wsparcie lokalnych organizacji czy uczestnictwo w akcjach społecznych. Wolontariat pomaga rozwijać empatię, wrażliwość na potrzeby innych oraz umiejętność współpracy. 3. Kreowanie bezpiecznego i wspierającego środowiska szkolnego Budowanie kultury szacunku i zrozumienia: Wprowadzenie zasad, które promują szacunek, otwartość i wzajemną akceptację. Regularne rozmowy na temat wartości, takich jak empatia, uczciwość, odpowiedzialność, poszanowanie dla różnorodności kulturowej i osobistej. Szkolenia dla nauczycieli: Regularne szkolenia dla nauczycieli i pracowników szkoły w zakresie rozpoznawania i reagowania na problemy emocjonalne uczniów, technik wsparcia oraz promowania zdrowia psychicznego w klasie. Programy przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji: Organizacja warsztatów, kampanii informacyjnych oraz zajęć dotyczących zapobiegania przemocy, w tym cyberprzemocy oraz promowania równości i tolerancji.
--	---

4. Promowanie pozytywnych relacji między uczniami

Zajęcia integracyjne i budowanie zespołu: Organizowanie regularnych gier zespołowych, zajęć sportowych, wycieczek szkolnych i projektów grupowych, które promują współpracę, wzajemne wsparcie oraz rozwijają umiejętności społeczne uczniów.

5. Współpraca z rodzicami i społecznością lokalną

Warsztaty i spotkania z rodzicami: Organizacja regularnych spotkań i warsztatów dla rodziców na temat zdrowia psychicznego dzieci, rozwijania empatii, radzenia sobie z emocjami oraz wspierania dzieci w trudnych sytuacjach życiowych.

Zaangażowanie lokalnych organizacji i specjalistów: Współpraca z psychologami, terapeutami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi specjalistami, którzy mogą prowadzić zajęcia warsztatowe, prelekcje oraz działania wspierające zdrowie psychiczne i społeczne uczniów.

Edukacja włączająca oznacza zapewnienie równego dostępu do nauki wszystkim uczniom, niezależnie od ich indywidualnych potrzeb, zdolności, pochodzenia kulturowego czy społecznego. Oto kilka strategii i działań, które mogą pomóc w podniesieniu jakości edukacji włączającej oraz umiejętności pracy z różnorodnym zespołem uczniów:

1. Kształcenie i wsparcie nauczycieli

Regularne szkolenia i warsztaty: Organizowanie szkoleń dla nauczycieli z zakresu edukacji włączającej, pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych (np. z niepełnosprawnościami, trudnościami w nauce, z mniejszości etnicznych). Szkolenia mogą obejmować takie tematy jak techniki różnicowania nauczania, strategie zarządzania klasą, metody pracy z uczniami z autyzmem, dysleksją czy ADHD.

Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych: Współpraca nauczycieli z psychologiem, pedagogami specjalnymi, logopedą, którzy mogą wspierać pracę nauczycieli i oferować dodatkową pomoc uczniom z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi.

Mentoring i współpraca między nauczycielami: Umożliwienie nauczycielom wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie edukacji włączającej. Można to realizować poprzez regularne spotkania zespołów nauczycielskich, mentoring oraz współpracę w ramach projektów edukacyjnych.

2. Różnicowanie metod nauczania

Indywidualizacja nauczania: Tworzenie planów nauczania dostosowanych do potrzeb i możliwości każdego ucznia. Plany te mogą uwzględniać specjalne metody pracy, materiały edukacyjne czy formy oceniania, dostosowane do różnych stylów uczenia się.

Stosowanie różnorodnych metod dydaktycznych: Korzystanie z różnych metod i narzędzi dydaktycznych, takich jak gry edukacyjne, praca w grupach, warsztaty, projekty, zadania praktyczne czy nauczanie oparte na problemach. Różnorodność metod pozwala na lepsze dopasowanie sposobu nauczania do indywidualnych potrzeb i stylów uczenia się uczniów.

Technologie wspomagające edukację*: Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), takich jak tablety, komputery, programy edukacyjne, aplikacje do nauki, audiobooki, które mogą wspierać proces nauczania i dostosować go do indywidualnych potrzeb uczniów.

3. Kreowanie przyjaznego i dostępnego środowiska edukacyjnego

Adaptacja przestrzeni szkolnej: Dostosowanie fizycznego środowiska szkoły, tak aby było ono dostępne dla wszystkich uczniów.

Materiały edukacyjne dostępne dla wszystkich: Zapewnienie materiałów edukacyjnych dostosowanych do różnych potrzeb uczniów, np. materiały w formatach łatwych do odczytania, tekstów z dużą czcionką, audiobooków, itp.

Budowanie kultury akceptacji i otwartości: Promowanie wartości takich jak szacunek, tolerancja, empatia i zrozumienie. Organizowanie zajęć, które uczą uczniów o różnorodności, prawach człowieka, równości, a także przeciwdziałają dyskryminacji i wykluczeniu.

4. Wsparcie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna: Organizowanie zajęć. Stały dostęp do pedagoga szkolnego, psychologa oraz specjalistów.

5. Współpraca z rodzicami i społecznością lokalną

Zaangażowanie rodziców w proces edukacyjny: Regularne spotkania i konsultacje z rodzicami w celu omawiania postępów uczniów, wymiany informacji na temat ich potrzeb, trudności oraz

		ustalania wspólnych działań wspierających. Organizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców na temat różnych metod wspierania dzieci w domu. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i specjalistami: Współpraca z lokalnymi organizacjami, fundacjami i specjalistami, którzy mogą dostarczać dodatkowe wsparcie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, takie jak terapie, zajęcia dodatkowe, programy wsparcia rodziny.
4.	Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.	Wspieranie umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na bezpieczne korzystanie z Internetu oraz krytyczną analizę dostępnych informacji, jest kluczowe dla przygotowania wszystkich do funkcjonowania w cyfrowym świecie. Poniżej propozycje działań, które możemy podjąć w tym zakresie: 1. Program edukacyjny dotyczący umiejętności cyfrowych Wprowadzenie zajęć z edukacji cyfrowej: Regularne lekcje w ramach przedmiotów, takich jak informatyka, wychowanie do życia czy godziny wychowawcze, które obejmują tematy takie jak: Podstawowe umiejętności cyfrowe: Korzystanie z oprogramowania biurowego, narzędzi edukacyjnych online, edytorów tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, tworzenie prezentacji, korzystanie z chmury. Bezpieczeństwo w Internecie: Jak tworzyć bezpieczne hasła, unikać phishingu, rozpoznawać zagrożenia takie jak wirusy, złośliwe oprogramowanie, cyberprzemoc, ochrona prywatności w sieci. Krytyczna analiza informacji: Nauka rozpoznawania dezinformacji i fake newsów, ocena wiarygodności źródeł, zasady sprawdzania faktów, korzystanie z rzetelnych źródeł informacji. Edukacja międzyprzedmiotowa: Integracja elementów edukacji cyfrowej z innymi przedmiotami. Na przykład na lekcjach historii lub języka polskiego uczniowie mogą uczyć się, jak wyszukiwać wiarygodne źródła informacji, analizować artykuły online lub korzystać z cyfrowych archiwów. 2. Szkolenia i warsztaty dla nauczycieli Szkolenia z zakresu umiejętności cyfrowych i narzędzi edukacyjnych: szkolenia i warsztaty dla nauczycieli na temat wykorzystania nowoczesnych technologii w edukacji.

		Bezpieczeństwo cyfrowe dla nauczycieli: Szkolenia dla nauczycieli dotyczące zasad bezpieczeństwa w sieci, ochrony danych osobowych uczniów, identyfikacji i reagowania na cyberprzemoc oraz odpowiedzialności prawnej związanej z korzystaniem z technologii w edukacji. Tworzenie społeczności praktyków: Zachęcanie nauczycieli do dzielenia się swoimi doświadczeniami i najlepszymi praktykami związanymi z technologiami cyfrowymi w edukacji. 3. Praktyczne działania rozwijające umiejętności cyfrowe Projekty edukacyjne: Organizowanie konkursów, projektów edukacyjnych, które zachęcają uczniów do tworzenia własnych treści cyfrowych (np. blogów, podcastów, filmów) lub rozwiązywania problemów za pomocą technologii. To rozwija umiejętności techniczne, twórcze myślenie, a także uczy pracy zespołowej. Edukacja przez zabawę: Wprowadzenie edukacyjnych gier komputerowych i aplikacji, które uczą umiejętności cyfrowych w sposób interaktywny i angażujący, np. gry symulacyjne, aplikacje do nauki programowania . 4. Promowanie bezpiecznego poruszania się w sieci Kampanie informacyjne i dni bezpieczeństwa w Internecie: Organizowanie cyklicznych kampanii edukacyjnych i Dni Bezpieczeństwa w Internecie, które promują zasady bezpiecznego korzystania z sieci, m.in. poprzez plakaty, ulotki, warsztaty, prelekcje, a także spotkania z ekspertami (np. policją, specjalistami ds. cyberbezpieczeństwa). Tworzenie kodeksu odpowiedzialnego użytkownika: Wspólne opracowanie z uczniami kodeksu zasad dotyczących odpowiedzialnego korzystania z technologii i Internetu. Kodeks ten powinien obejmować zasady dotyczące prywatności, cyberprzemocy, ochrony danych osobowych i szacunku dla innych użytkowników sieci. 5. Nauka krytycznej analizy informacji Lekcje i warsztaty z edukacji medialnej: Zajęcia uczące uczniów, jak oceniać wiarygodność informacji, odróżniać fakty od opinii, rozpoznawać fake newsy i dezinformację, a także jak korzystać z narzędzi do weryfikacji źródeł (np. Google Fact Check, Snopes).
--	--	--

		Praktyczne ćwiczenia: Analiza rzeczywistych przykładów fake newsów, manipulacji medialnych, dezinformacji w mediach społecznościowych, aby nauczyć uczniów, jak je rozpoznawać i analizować. 6. Współpraca z rodzicami i społecznością Szkolenia i warsztaty dla rodziców: Organizowanie warsztatów i spotkań informacyjnych dla rodziców na temat bezpieczeństwa dzieci w sieci, zasad korzystania z mediów społecznościowych, zarządzania czasem spędzanym online oraz monitorowania aktywności internetowej dzieci w sposób wspierający i edukacyjny.
5.	Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.	1. Interdyscyplinarne podejście do nauczania: Łączenie treści przedmiotów przyrodniczych i ścisłych: Integracja treści nauczania z różnych dziedzin (np. biologii, chemii, fizyki, matematyki) pozwala uczniom zrozumieć, jak te dziedziny wzajemnie się przenikają i wspierają. Na przykład, nauczanie o fotosyntezie może obejmować nie tylko biologię, ale także chemię (procesy chemiczne w chloroplastach) i fizykę (energia światła i jej przemiana). Problem-based learning (PBL): Metoda nauczania oparta na rozwiązywaniu problemów rozwija myślenie analityczne, ponieważ uczniowie muszą analizować dane, tworzyć hipotezy, testować rozwiązania i oceniać wyniki. Wprowadzenie rzeczywistych problemów, które wymagają zrozumienia wielu dziedzin nauki, sprzyja interdyscyplinarnemu myśleniu. Projekty interdyscyplinarne: Umożliwienie uczniom realizacji projektów, które łączą elementy matematyki, przyrody i technologii. Na przykład projekt badawczy nad zmianami klimatycznymi może łączyć wiedzę z geografii, biologii, matematyki (analiza danych statystycznych) i technologii (programowanie modeli komputerowych). 2. Pogłębianie umiejętności matematycznych: Wykorzystanie matematyki w innych przedmiotach: Matematyka powinna być nauczana nie tylko jako samodzielny przedmiot, ale także jako narzędzie wspomagające naukę innych przedmiotów. Na przykład, uczniowie mogą stosować matematyczne modele i analizy statystyczne do badań chemicznych lub analiz ekologicznych. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów: Nauka matematyki kładzie duży nacisk na rozwiązywanie problemów, co wspiera rozwój myślenia analitycznego. Uczniowie uczą się

		podejścia do złożonych problemów poprzez analizę sytuacji, wybieranie odpowiednich narzędzi matematycznych i testowanie różnych rozwiązań. 3. Tworzenie warunków sprzyjających myśleniu analitycznemu: Wdrażanie nowoczesnych technologii edukacyjnych: Narzędzia cyfrowe, takie jak symulacje komputerowe, programy do analizy danych i oprogramowanie do modelowania, mogą pomóc uczniom w zrozumieniu złożonych zależności i eksperymentowaniu z różnymi scenariuszami. Aktywne metody nauczania: Wykorzystanie metod aktywnych, takich jak debaty, dyskusje, gry edukacyjne czy prace grupowe, zachęca uczniów do zadawania pytań, formułowania hipotez i argumentacji na rzecz swojego stanowiska. 4. Współpraca między nauczycielami: Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych*: Nauczyciele różnych przedmiotów mogą współpracować, aby stworzyć zintegrowane plany lekcji, które łączą treści z różnych dziedzin nauki. Taka współpraca sprzyja wymianie pomysłów, inspiruje do kreatywnego podejścia do nauczania i wspiera rozwój uczniów.
6.	Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.	1. Organizacja warsztatów i szkoleń z udziałem ekspertów z rynku pracy: Zapraszanie specjalistów i praktyków do prowadzenia zajęć: Organizacja warsztatów, seminariów i spotkań z ekspertami z różnych branż daje uczniom możliwość bezpośredniego kontaktu z osobami mającymi doświadczenie zawodowe, co pozwala na zdobywanie wiedzy z pierwszej ręki. 2. Współpraca z instytucjami regionalnymi i organizacjami pozarządowymi: Partnerstwa z regionalnymi instytucjami rynku pracy i samorządami: współpraca z lokalnymi agencjami zatrudnienia, izbami gospodarczymi czy centrami doradztwa zawodowego. 3. Rozwijanie platform edukacyjnych i programów e-learningowych:

		Korzystanie z platform edukacyjnych: Platformy te oferują kursy, webinaria i materiały szkoleniowe stworzone we współpracy z lokalnymi firmami i instytucjami, co ułatwia dostęp do wiedzy i umiejętności oraz sprzyja rozwijaniu kompetencji uczenia się przez całe życie.
7.	Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	1. Indywidualne podejście do ucznia: Diagnoza poziomu umiejętności językowych: Na początku należy ocenić poziom znajomości języka polskiego oraz innych języków, którymi posługuje się uczeń. Pozwoli to na dostosowanie programu nauczania do jego potrzeb i możliwości. Opracowanie indywidualnego planu nauczania: Uwzględniając wyniki diagnozy, warto przygotować plan pracy dostosowany do umiejętności językowych i poziomu wiedzy ucznia. Plan powinien obejmować nauczanie języka polskiego jako języka obcego oraz dostosowanie treści z innych przedmiotów do poziomu językowego ucznia. 2. Nauczanie języka polskiego jako języka obcego: Dedykowane lekcje języka polskiego: Organizacja dodatkowych lekcji języka polskiego jako obcego, które koncentrują się na rozwijaniu umiejętności mówienia, pisania, słuchania i czytania. Lekcje te mogą obejmować również elementy kultury polskiej, aby uczniowie mogli lepiej zrozumieć kontekst, w jakim używany jest język. Wykorzystanie metod nauczania języka obcego: Metody takie jak Total Physical Response (TPR), nauka języka w kontekście (CLIL), storytelling czy metoda komunikacyjna, mogą okazać się bardzo efektywne w nauczaniu polskiego jako języka obcego. Dostosowanie nowoczesnych narzędzi dydaktycznych: Wykorzystanie aplikacji mobilnych, platform e-learningowych, materiałów audiowizualnych oraz interaktywnych gier edukacyjnych ułatwia naukę języka obcego w atrakcyjny sposób. 3. Dostosowanie materiałów dydaktycznych i wsparcie w nauce: Dostosowanie treści i zadań do poziomu językowego ucznia: Podczas nauczania przedmiotów innych niż język polski należy dostosować treści, aby były zrozumiałe dla ucznia. Można stosować uproszczony język, wizualizacje, infografiki oraz materiały dwujęzyczne. Tworzenie słowników tematycznych i kart pracy: Przygotowanie materiałów pomocniczych, takich jak słowniki obrazkowe, listy słów tematycznych czy karty pracy z objaśnieniami w języku ojczystym ucznia, ułatwi zrozumienie i przyswajanie nowych pojęć.

4. Tworzenie inkluzywnego środowiska edukacyjnego:

Integracja z rówieśnikami: Organizowanie zajęć integracyjnych, gier zespołowych i projektów grupowych, które umożliwiają uczniom z doświadczeniem migracyjnym budowanie relacji z rówieśnikami. Można wprowadzić program "buddy system", gdzie uczeń z doświadczeniem migracyjnym ma opiekuna z grona rówieśników.

Budowanie świadomości międzykulturowej: Przeprowadzanie warsztatów i zajęć na temat różnorodności kulturowej, które zwiększają świadomość i empatię wśród wszystkich uczniów oraz nauczycieli. Tego typu działania pomagają w budowaniu otwartego i akceptującego środowiska szkolnego.

5. Współpraca z rodziną ucznia:

Regularne spotkania z rodzicami* Ważne jest utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami ucznia, aby zapewnić wsparcie w adaptacji dziecka do nowego środowiska. Spotkania mogą być prowadzone z pomocą tłumacza, jeśli istnieje bariera językowa.

Tworzenie materiałów informacyjnych w języku ojczystym ucznia: Przygotowanie broszur i przewodników w języku rodziców ucznia, aby pomóc im zrozumieć zasady funkcjonowania szkoły, oczekiwania wobec uczniów oraz dostępne formy wsparcia.

6. Doskonalenie zawodowe nauczycieli:

Szkolenia z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego: Organizacja szkoleń i warsztatów dla nauczycieli na temat metod i technik nauczania języka polskiego jako języka obcego, a także z zakresu pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym.

Rozwijanie kompetencji międzykulturowych nauczycieli: Nauczyciele powinni być świadomi różnorodności kulturowej i umieć reagować na potrzeby uczniów z doświadczeniem migracyjnym, dlatego warto organizować szkolenia z zakresu edukacji międzykulturowej.

7. Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne:

Dostęp do psychologa i pedagoga szkolnego: Zapewnienie uczniom wsparcia psychologicznego, które pomoże w radzeniu sobie z ewentualnymi trudnościami związanymi z migracją, stresem adaptacyjnym, oraz różnicami kulturowymi.

		8. Monitorowanie postępów i dostosowywanie działań* Regularna ocena postępów: Systematyczne monitorowanie postępów ucznia w nauce języka polskiego oraz innych przedmiotów, dostosowanie metod i materiałów do aktualnych potrzeb oraz konsultacje z uczniem i jego rodziną na temat postępów i ewentualnych trudności.
--	--	---

Wnioski nauczycieli do pracy w roku szkolnym 2024/2025:

- Wdrażać w pracę wychowawczo-profilaktyczną zadania z zakresu profilaktyki prozdrowotnej;
- Wypracować zasady współpracy nauczycieli współorganizujących z nauczycielami „przedmiotowcami”, aby pomoc dla klasy była jak najbardziej efektywna;
- Podjąć wzmożone działania skierowane do rodziców, aby wyeliminować nagminne zwalnianie uczniów z lekcji bez wyraźnej przyczyny;
- Zachęcać rodziców do korzystania z zajęć dodatkowych organizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, szczególnie w klasach VII-VIII;
- Na godzinach wychowawczych zrealizować tematy z zakresu komunikacji interpersonalnej, w tym omówić kwestę zachowania i kulturę wypowiedzi;
- Warsztaty skierowane do rodziców z zakresu wczesnej interwencji logopedycznej, wad logopedycznych oraz konsekwencji wynikających z nieudzielenia dziecku pomocy.